

■ Recursul la memorie și demnitate intentat de GAZETA de Maramureș și susținut de o lungă listă de instituții și persoane a mai înregistrat o victorie: săptămâna trecută, Consiliul Local Târgu Lăpuș a aprobat, în unanimitate, acordarea post mortem a titlului de cetățean de onoare părintelui Nicolae Steinhardt.

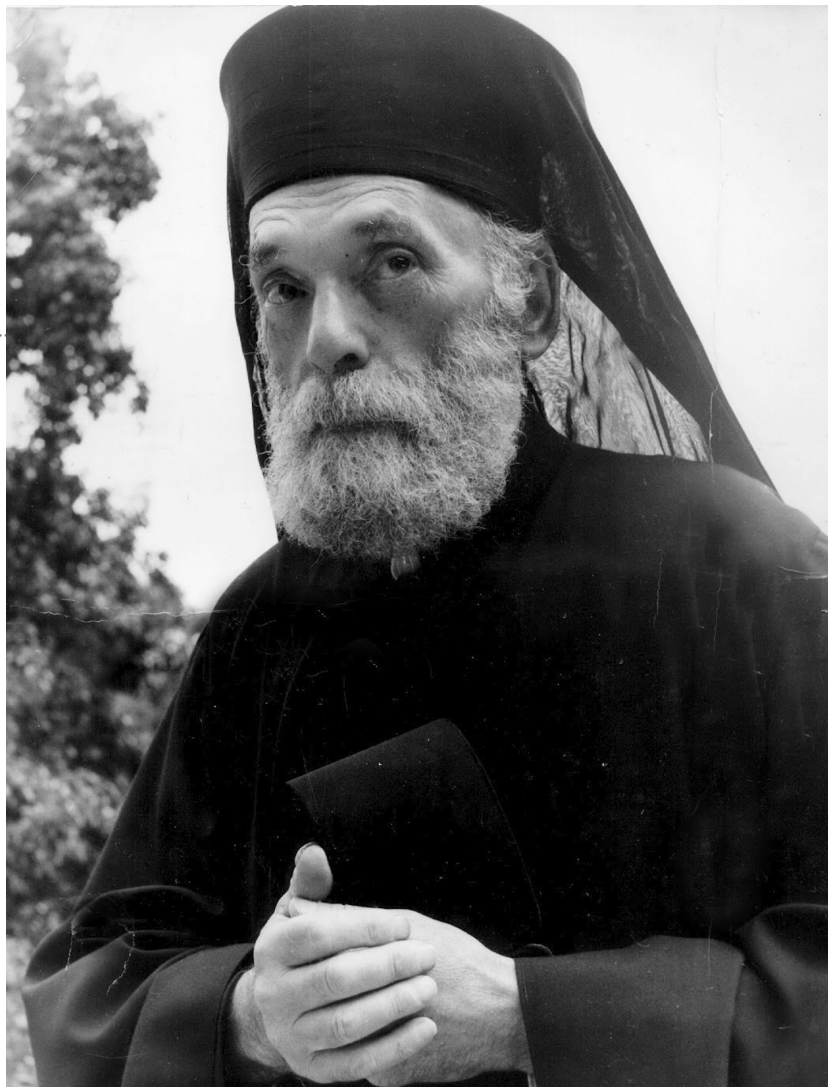
### Argumentul GAZETEI

„Evreu prin naștere, intelectual agnostic, Steinhardt îl găsește pe Dumnezeu în închisoare și tot acolo primește botezul creștin. Este începutul unei libertăți și unei fericiri paradoxale, de neînțeles pentru multă lume.

La 7 martie 1960 i se „face vânt” într-o celulă sordidă „o bombă de proporții uriașe”, din care îl izbește un miros insuportabil. De ambele părți, patru rânduri de paturi de fier, o masă îngustă, două bănci, tineche și o fereastră bătură în cuie. E celula 18, închisoarea Jilava. Începe brusc o hărmălaie de nedescris și apoi, cineva i se recomandă binevoitor: un călugăr ortodox. Mai târziu, îi mărturisește că e evreu și ar vrea să se boteze. Părintele Mina, călugărul îi impune niște lecții de catehizare pe care le fac pe marginea patului de fier, cu spatele la ușă, unul lângă altul, vorbind în șoaptă. În „Jurnalul fericirii”, Steinhardt povestește episodul botezului pe larg: „Lecțiile de catehizare merg foarte repede, părintele Mina e îngăduitor și nepretențios și eu e drept mă dovedesc a cunoaște destul de multe. Cei trei preoți se sfătuiesc între ei, apoi vin să mă întrebe, ce vreau să fiu, catolic sau ortodox? Le răspund fără îndoială că ortodox. Foarte bine. Mă va boteza călugărul. Dar cei doi greco-catolici vor asista la botez și ca un omagiu pentru credința lor și ca o dovadă că înțelegem cu toții a da viața ecumenismului într-o vreme în care Ioan al XXIII-lea e pe tronul pontifical, voi rosti crezul în fața preoților catolici. Toți trei îmi cer să mă consider botezat în numele ecumenismului și să fagăduiesc a lupta – dacă-mi va fi dat să ies din închisoare – pentru cauza ecumenismului, mereu. Ceea ce fagăduiesc din toată inima. Nu se poate ști când vom fi scoși din celula 18 și răspândiți pe unde s-o nimeri. Este așadar bine să Nu mai amânăm Botezul. Botezul va avea loc la cinsprezece ale lunii. Nu vor fi trecut prin urmare nici zece zile între sosirea mea în celulă și efectuarea botezului”.

Și momentul potrivit se dovedește chiar data de 15: „15 martie 1960. Catehizarea a luat sfârșit. Botezul, hotărât pentru ziua de cinsprezece, are loc așa cum stabilisem. Părintele Mina alege momentul pe care-l socotește cel mai potrivit: la întoarcerea «de la aer», când caralii sunt mai ocupați, când agitația e maximă. Trebuie să lucrăm repede și să acționăm clandestin în văzul tuturor. Conspirația în plină zi a lui Wells”. Apoi este supus rigorilor detenției din închisorile comuniste

# Nicolae Steinhardt, cetățean de onoare al orașului Târgu Lăpuș!



de la Jilava, Gherla, Aiud etc. până în august 1964, când este eliberat, în urma grațierii generale a deținuților politici. Îndată după eliberarea din detenție, la schitul bucureștean Darvari, își desăvârșeste taina botezului prin mirungere și primirea sfintei împărtășanii. După moartea tatălui său (1967) începe să-și caute o mănăstire. În 1975 vine la mănăstirea unde se afla ieromonahul Mina Dobzeu, însă episcopul Partenie refuză să-i permită șederea, așa încât părintele Mina îl trimite la arhiepiscopul Teofil Herineanu de la Cluj-Napoca și la episcopul Iustinian Chira de la Maramureș.

Întâmplarea a făcut însă ca, în 1976, Constantin Noica să îl întâlnească, la o lansare de carte care a avut loc la Cluj-Napoca, pe Iustinian Chira, bun prieten al lui Ioan Alexandru și al scriitorilor în general. Invitat de acesta, Noica ajunge în scurt timp la Mănăstirea Rohia unde zăbovește 3 zile. Cadrul natural și biblioteca vastă îl impresionează deopotrivă pe marele filosof care nu ezită să îi povestească lui Steinhardt despre cele văzute la Rohia, mai ales că îi știa gândul de a se retrage într-o mănăstire.

În 1978, Steinhardt stă vara la Rohia pentru ca în anul următor să se stabilească definitiv acolo ca bibliotecar, cu aprobarea episcopului Iustinian. La data de 16 august 1980 este tuns în monahism la mănăstirea Rohia. Episcopul Iustinian Chira și arhiepiscopul Teofil Herineanu îl iau sub aripa lor ocrotitoare. Arhiman-

dritul Serafim Man, starețul mănăstirii Rohia, îl integrează în obștea mănăstirii. În martie 1989 angina pectorală de care suferea se agravează și N. Steinhardt se decide să plece la București pentru a vedea un medic specialist. Face drumul spre Baia Mare împreună cu Părintele Mina Dobzeu, căruia îi mărturisește: „Tare mă supără niște gânduri, că nu m-a iertat Dumnezeu din păcatele tinereții mele”. Iar Părintele Mina îi răspunde: „Satana care vede că nu mai te poate duce la păcat, te tulbură cu trecutul. Deci, matala, care ai trecut la creștinism și te-ai botezat, și-a iertat păcatele personale și păcatul originar. Te-ai spovedit, te-ai mărturisit, ai intrat în monahism, care este iarăși un botez prin care și-a iertat toate păcatele. Fii liniștit că aceasta este o provocare de la cel rău, care îți aduce tulburare ca să n-ai liniște nici acum”.

Boala se agravează și este obligat să-și întrerupă călătoria și să se interneze la spitalul din Baia Mare, unde moare câteva zile mai târziu, joi, 30 martie 1989. În ajunul morții sale, Ioan Pinteș și Virgil Ciomoș au trecut pe la mănăstire și au recuperat din chilia călugărului-scriitor o bună parte a textelor sale. Acestea și alte texte recuperate de prin edituri sau de la prieteni, au fost publicate postum. La înmormântarea sa, riguros supravegheată de Securitate, s-au strâns cei mai buni prieteni, alături de care a suferit nedreptățile regimului comunist.

IOANA LUCĂCEL  
MIRCEA CRIȘAN  
ioana@gazetademaramures.ro  
mircea@gazetademaramures.ro

În urmă cu câteva săptămâni, GAZETA de Maramureș a inițiat un demers intitulat sugestiv: recurs la memorie și demnitate. Pentru că, recăpătându-ne memoria, noi, cei de azi, să ne recâștigăm demnitatea. Trebuie să ne întoarcem la valorile și oamenii adevărați ai acestui Neam. De aceea, am propus un gest simbolic: acordarea post mortem a titlului de cetățean de onoare pentru părintele Justin Pârva la Baia Sprie, Nicolae Steinhardt la Târgu Lăpuș și Aurel Vișovan, Gheorghe I. Brătianu, Iuliu Maniu și Iuliu Hossu la Sighetu Marmăției. Pentru onorarea și demnitatea noastră, a generațiilor de azi, pentru că ei și-au câștigat aceste virtuți prin viața și moartea lor. În 14 septembrie, de Înălțarea Sfintei Cruci, în cadrul unui eveniment înălță-

tor, relatat pe larg în numărul trecut al GAZETEI i s-a acordat post mortem titlul de cetățean de onoare părintelui Justin Pârva.

Săptămâna trecută a venit rândul Consiliului Local Târgu Lăpuș să voteze în unanimitate propunerea GAZETEI, susținută de o lungă listă de instituții și asociații - Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului, ÎPS Justinian și PS Justin, Episcopia Greco Catolică, AFDPR, Asociația Civic Media și domnul Victor Roncea, cărora le mulțumim. Primarul orașului Târgu Lăpuș a declarat: „hotărârea privind acordarea titlului de cetățean de onoare post-mortem pentru Nicolae Steinhardt a fost aprobată în unanimitate de către Consiliul Local. Ne gândim cum să organizăm decernarea acestui titlu, care ne onorează în mod deosebit”.

### colțu' meu



NICOLAE TEREMTUȘ  
teremtus@gazetademaramures.ro

### Mai avem nevoie de presă?

Sunt unii angajați ai administrației publice care au excese de zel atunci când vine vorba de presă. Ca idee, în urmă cu 23 de ani, românii au ieșit în stradă pentru o viață mai bună, dar mai ales pentru libertate. De la libertatea de expresie, libertatea cuvântului, la libertatea de a circula, de a visa, de a fi tu însuși. Au murit mulți tineri pentru ca nouă, acum, să ne fie mai bine. Cu trecerea anilor, ideea de Revoluție s-a diluat în marea de afaceri ce au falimentat România. Dar marele câștig a fost presa. Ziare, televiziuni, mai nou pe internet, se face presă la un nivel ridicat și altfel decât înainte de 1989. Cu toate acestea, sunt momente în care această libertate este pusă la îndoială de angajați de vârstă medie, oameni care nu au apucat vremurile în care cenzura era pe masă alături de prânz, cină și mic dejun. Ei nu au mâncat informații politice la locul de muncă, nu au trebuit să suporte cinismul multor activiști de partid...

Zilele trecute, la Primărie s-a dezbătut noul PUG, într-o comisie din care au făcut parte specialiștii care lucrează la

această importantă lucrare. Aflat în zonă am dorit să asist la discuții. Politicos, l-am întrebat pe arhitectul șef, Edmond Futo, dacă presa are acces la dezbateri. Răspunsul a fost negativ, Futo având o reacție de om ars cu țigara.

A doua situație se regăsește la DGASPC, direcția condusă cu onor de Nicolae Boitor. Aici lucrurile sunt mai complicate. Boitor este chiar un mic inchișitor. A interzis cititul GAZETEI de Maramureș în sediu, iar abonamentul este direcționat spre cabinetul numărului unu. Mai mult, Boitor face anchete prin sediu pentru a afla cine îi oferă informații despre porcăriile pe care le gestionează.

În loc să facă anchete sociale, să afle de ce fetițele protejate de stat sunt abuzate prin Italia sau în casele de tip familial, el, Boitor întâiul are ceva de împărțit cu noi, cu mine. Păcat de cei care au murit în 1989!